

Jaorverslag 2020

HUUS VAN DE
TAOL

INHOLDSOPGAVE

Woord veurof	3
1. Over het Huus van de Taol	5
2. Organisatie	7
3. Drents as underdiel van Nedersaksisch	8
4. Taolpremotie	9
• Premotiegerichte informatieverstrekking	9
• Informatiedienstverlening	15
• Culturele activiteiten en evenementen	18
5. Schrieverij	22
• Stimuleren um over en in Drents te publiceren	23
• Kwaliteitsbevörderung Drentse publicaties	24
• Bereik van neie doelgroepen bevondern	24
• Bieden van leegdrempelig podium	25
• Verlienen van ondersteuning an schrievers	25
• Platform veur schrievers van literatuur	25
6. Op de plaanken	27
7. Underwies	29
• Vraaggestuurde ontwikkeling van preducten	29
8. Wetenschap	34

WOORD VEUROF

2020 was veur het Huus van de Taol een biezunder jaor. Deur het oetbreken van COVID-19 weurden de mieste activiteiten in de veur oes zo belangrieke Meertmaand-Streektaolmaand ofblaozen. Oeze vrijwilligers kunden niet meer op pad en de vaste metwarkers hebt een groot diel van het jaor vanoet hoes warkt en bint er ok haost niet meer op oet west um het Drents fysiek an de man te brengen.

Het was een jaor waarin wij op zuuk mussen naor aandere menieren um het Drents an te fieteren. Veur een organisatie die 't toch ok veural hebben möt van de persoonlijke contacten en gesprekken met mènsen, was dat wal even een omslag.

Gelukkig leef wij met mekaar in een digitaal tiedpark, wat maakt daw op zuuk gaon bint naor meugelijkheden um oeze doelgroep langs die weg te bereiken. Zo hew in de eerste lockdown acht week lang elke warkdag een kört filmpie oetzunden over een underdiel van het Drents. Umdaw de mènsen 'Even wat aans' geven wollen, as allén maar COVID-19 neis. Ok hew oeze schrievers vraogd um een filmpie van zuchzölf te maken, waarin ze veundraogt oet eigen wark. Ok dizze filmpjes bint op social media verschenen. Allemaal met as doel um der toch veur te zörgen dat het Drents veural te heuren bleef in dizze tied.

2020 is een jaor worden van umdenken en van nóg creatiever worden. Zo hew Jan Germs begun september weten te verrassen met een 'Roet 66' afscheidstournee deur Drenthe, waarbij we een bult vrijwilligers toch ok weer evenpies zien hebt. Belangriek, want hoe kuj umdebij 180 vrijwilligers betrökken holden bij de organisatie in een jaor waarin de fysieke contacten toch veural hiel beparkt weden mussen?

Met de actie 'Kreet op de container' hew oeze achterban in september anfieterd um een goeie kreet te bedenken veur op de Kliko. Meer as 250 inzendingen hew binnenkregen. En van de stickers bint er intussentied al meer as 150 verkocht. Zo is der nou toch Drents te zien in de previncie, zunder daw der veur op pad huuft (want dat kan nog even niet).

Op de verkiezing van het *Mooiste Drentse Woord van 2020* hew nog nooit zoveul reacties binnenkregen as dit jaor! Meer as 1000 stemmen hew had.

Al met al is 2020 een hiel aander jaor worden as daw veurof verwacht hadden: minder op pad, minder activiteiten, minder inkomsten oet de verkoop van boeken en kedogies. Toch was het ok een hiel riek jaor aw kiekt naor alle dinger die we wal daon hebt en de oplössingen die we bedacht hebt um toch zoveul meugelk Drents de previncie in te kriegen.

De oetgeverij is vanzölf gewoon deurgaon met het oetbrengen van boeken en tidschriften, gastcolleges op schoelen bint digitaal deurgaon, het preject 'Vervoegingen van warkwoorden' is nao aanderhalf jaor ofrond en waor meugelijk hef het Huus van de Taol weer zöcht naor samenwerking met aandere partijen en die gelukkig hiel vaak vunden. Zo waren der in 2020 samenwerkingen met u.a. het Drents Museum, NHL Stenden, RTV

Drenthe, Dagblad van het Noorden, ZO!34, de aandere Nedersaksische streektaolorganisaties en FC Emmen.

Het wark daw in 2020 oetvoerd hebt, is beschreven op basis van het Programma van Eisen 2020 van de Provincie Drenthe en hef dezölfde opbouw as die van de veurgaonde jaoren, waarbij ok het warkplan 2020 as oetgangspunt nummen is.

Dit activiteitenverslag is opsteld under redactie van Renate Snoeiijing. Alle personeelsleden hebt heur inbreng had en die waor meugelijk in heur eigen variant van het Drèents opschreven.

Renate Snoeiijing
Directeur

1. OVER HET HUUS VAN DE TAOL

Huus van de Taol is de streektaolorganisatie die zich inzet om het Drèents te promoten. Ok wil we geern een bindend element weden (én blieden) in samenwerkings in Drenthe en in het Nedersaksische gebied, wanneer het giet om taol en cultuur.

In opdracht van de provincie zet wij oes in om de Drèentse streektaol as toegevoegde weerde, taolschat en arfgoed een plek in de Drèentse samenleving te geven. Wij streeft der naor om dizze plek in de kommende jaoren nog belangrieker te laoten worden as dat e nou al is.

Oes beleid en oeze werkzaamheden bint een ofgeleide van het Programma van Eisen dat de Provincie opsteld hef. Dizze eisen bint baseerd op het provinciale cultuurbeleid, zoas dat opschreven is in de cultuurnota veur de jaoren 2017-2020 met de naam “De Verbeelding van Drenthe”.

Oeze werkzaamheden bint under te verdielen in een vieftal warkvelden:

- Taolpremotie
- Schrieverij
- Meziek
- Underwies
- Wetenschap

Het is niet aans as vanzölfsprekend daw hiervuur activiteiten ontplooid hebt die de Drèentse samenleving in anraking brengt met oes weerdevolle cultuurgoed: de Drèentse taol. Niet allenig passieve beleving van de taol, maor ok het actief metdoen heurt derbij.

Naost het culturele aspect is het taolige aspect stief zo belangriek. Nou het sentiment veur streektaolen goed lek te weden, biw ok drok bezig om meertaoligheid in het onderwies van de grond te kriegen. Aandacht veur streektaol in het onderwies zörgt derveur dat het analytisch denkvermogen stimuleerd wordt. Hoe jonger iene meer taolen prat, hoe makkelijker e in de loop van zien leven nog meer taolen leert.

Met al oeze activiteiten wil we zoveel meugelijk kinder, jongern, volwassenen en senioren (vanneis) kennis maken laoten met oeze prachtige streektaol.

Programma van Eisen

In het Programma van Eisen hef de Provincie Drenthe de volgende producten en wensen vermeld:

1. Informatieverstrekking an culturele organisaties en instellingen, particulieren en overheden;
2. Organisatie van culturele activiteiten en evenementen;
3. Vraaggestuurde ontwikkeling van streektaaleducatieve projecten;
4. Verzörging van publicaties over en in de Drèentse taal;
5. Streektaalmeziek.

Dizze onderwarpen wordt toelicht in hoofdstukken 4 t/m 7.

2. ORGANISATIE

Aans as in aandere jaoren hebt oeze umdebij 180 vrijwilligers dit jaor minder activiteiten doen kunt, simpelweg umdat ze niet op pad muchten. Dat betiekt dat de vaste metwarkers der een extra kluif bij kregen um te zörgen dat het Drents toch het hiele jaor zichtbaar en heurbaar was.

Het bestuur van het Huus van de Taol bestiet oet mènsen die op hiel oetienlopende gebieden heur sporen in de samenleving verdient en verdiend hebt. Heur deskundigheid drag wieder bij an de kwaliteit die leverd wordt. Oflopen jaor is Ryan Schepers oftreden. Ryan is jaorenlang sikketaoris west. Kees Veenstra hef heur sikketaoristaken overnummen. Heur stee in het bestuur is overnummen deur Albert Eising. Met zien oetgebreide warkervaring op het gebied van onderwies en bestuur een schiere aanvulling op oes bestuur.

Op 31 december 2019 warkten in het Huus van de Taol:

- Jan Germs 36 uur (boventallig)
- Hermien Haar 6 uur
- Baukje Bloemert 20 uur
- Bert Rossing 36 uur
- Rosalien Sattler 22,5 uur
- Jan Regtop 28 uur
- Arja Olthof 32 uur
- Renate Snoeiijing 32 uur

Op 31 december 2020 zag dat er zo oet:

- Baukje Bloemert 20 uur
- Bert Rossing 36 uur
- Rosalien Sattler 22,5 uur
- Jan Regtop 28 uur
- Arja Olthof 32 uur
- Renate Snoeiijing 32 uur

In totaal was dat 170,5, oftewal 4,7 fte.

Hermien Haar har heur leste warkdag op 31 december 2019. Jan Germs is op 4 september 2020 met pensioen gaon en hef zuch tot die tied bezigholden met de overdracht van zien kennis en het inwarken en begeleiden van Arja en Renate.

Oeze vrijwilligers bint onmisbaar um het Drents goed an de man te brengen. Toch hew ze oflopen jaor spietig genog maar weinig zien en hebt ze weinig oet stro zetten kunt, deur alle COVID-19 maatregeln.

3. DRENTS AS UNDERDIEL VAN HET NEDERSAKSISCH

In oktober 2018 is het convenant onder diel II tiekend tussen het ministerie van Binnenlandse Zaken en de Noordoost-Nederlandse overheden: 'De Minister erkent de regionale taal Nedersaksisch als een wezenlijk, volwaardig en zelfstandig onderdeel van de taalsystematiek binnen Nederland.' Dit heugelijk feit zie we as het begun van meer mandielige activiteiten binnen het Nedersaksische taolgebied.

Het Nedersaksisch verbindt en drag bij an de kracht van oeze Nedersaksische regio. Het Huus van de Taol is dan ok wies met de ontwikkeling in Overiessel, dat in 2019 en 2020 penvoerder west is veur de samenwerking op het Nedersaksische taolgebied. Overiessel hef in 2019 een coördinator ansteld, die zörge mot veur een gezamenlijke oetstraling in het gebied. Wieder hebt ze ok een functionaris annommen die zörge mot veur een curriculum veur het basisonderwies. Nou moew regeln daw dit met mekaar in de bienen holdt en zörge dat het Nedersaksisch een vaste én herkenbare plek in de samenleving kreg. Beiden bint hier in 2020 nog volop gangs met west.

As provinciale taol- en cultuurorganisaties hew in december 2019 de samenwerking intensiveerd um derveur te zörge daw oeze Nedersaksische taol en cultuur op een eigentiedse manier positioneert. Daorbij vuul wij oes steund deur het convenant, waarin afspraken maken bint um het Nedersaksisch te bescharmen en an te pidjern. De stuurgroep komp veer maal in het jaor samen um informatie te dielen en te kieken wat veur prejecten mandielig oppakt worden kunt. Ok hef de stuur groep in 2020 een onderhoud had met SONT um derveur te zörge daw de taken goed verdielt.

In 2020 hef het Huus van de Taol samen met Grunning, Overiessel en Gelderland het tidschriefft Wiesneus oetbracht in de verschillende taolvarianten. De oetgave van dizze mandielige Wiesneus lig hielemaal in de lijn van het convenant.

Het kinderboek 'Van Fransje Piepelaar die in een hond ging wonen' dat in meert 2020 bij Het Drentse Boek oetkwam, is in november in de Achterhoek prissentent in de 'Achterhookse' variant. Ok een schier veurbeeld van samenwerking over de grenzen hen.

Naost warken an de mandielige prejecten bint de overleggen hierover ok zinvol um wat meer van mekaar te leren en te profiteren van de kennis die aandern mangs al wal hebt.

Op dit moment bint er gien concrete plannen um de erkenning onder diel III op kôrte termijn op de agenda te kriegen en lig de naodruk de ankommende tied op de positionering van het Nedersaksisch en het oetrollen van het curriculum veur het basisonderwies.

4. TAOLPREMOTIE

Met het Huus van de Taol wiw de onschatbare weerde van de Drentse cultuur- en gebruikstaol, as underdiel van het Nedersaksisch, bewaken en anfietern.

Wij wilt een organisatie weden die middenin de samenleving stiet en wij zörgt erveur dat het Drents (as underdiel van het Nedersaksisch) een taol is waar de gebruikers groots op bint en die niet-gebruikers waardeert.

Wij bint slim wies met de aal positievere holding t.o.v. de streektaol, zoas die de leste jaoren te zien is.

Het Huus van de Taol döt er dan ok alles an um wieder te gaon met de successen die we al boekt hebt. Wij blijft zien laoten dat streektaol echt van dizze tied is, daj daor alles in en met zeggen kunt en dat streektaol een eigenheid gef die maor zunigan op een aandere manier te bereiken is.

Vanzölf is het wal zo dat alle beparkingen die der in 2020 kwamen deur het oetbreken van het COVID19-virus derveur zörgd hebt daw niet alle activiteiten hebt kunnen doen, die aw op de agenda staon hadden. Maor daor hew aandere dinger veur bedacht um het Drèents toch de aandacht te laoten kriegen, die het aandere jaoren ok kreeg.

Wat heb wij in 2020 oet het stro zet op het gebied van taolpremotie?

Premotiegerichte informatieverstrekking

Algemeine promotie

Met algemiene promotie wordt alle activiteiten bedoeld die goed bint veur het actief en passief gebroek van het Drèents in alle laogen van de samenleving en op zoveul meugelijk maatschappelijke terreinen. Het Huus van de Taol hef zuch der in 2020 weer goed veur inzet hiel veul dinger te organiseren die het gebroek van het Drèents umhoogkrikt.

Veul activiteiten van dit beleidsterrein hebt raakvlakken met aandere gebieden en bint daor mangs niet van lös te koppeln. Verspreid over dit jaarverslag wordt al die taolpromotionele zaken beschreven.

Het wark op promotioneel gebied was ok in 2020 weer slim divers en juist in dit jaar niet roem veurof te plannen. Der weur veul vraogd van oeze creativiteit en dat is dan ok ien van de positieve effecten van COVID19, daw oeszölf flink oetdaagd hebt um het Drèents op een aandere manier veur het voetlicht te kriegen. Veur een diel was dat ok weer de kracht van

oeze organisatie: op korte termijn de taal dienen, ok as het 'aandere' werk dat misschien wel iets problematisch meuk.

De verkoop van taalgerelateerde producten in de winkel en de webshop - waarover wederop in dit jaarverslag ok meer - is duidelijk ók bedoeld om het Drents aan te pakken.

Communicatiemiddelen van deze tijd

Het Huus van de Taal realiseert zich heel goed dat het niet achterblijven kan als het gaat om inzet van social media. Niet alleen Facebook, maar ook Instagram en LinkedIn heeft onze volle aandacht en wordt daarvoor gebruikt om onze doelgroepen te bereiken.

Facebook

Op Facebook heeft de afgelopen jaren plaatsgevonden een uitbreiding van het aantal volgers en aan meer content.

In de eerste lockdown heeft de veur zorgd dat er elke werkdag 'Even wat aans' te zien was op Facebook (en YouTube); een filmpje waarin Jan Germs elke dag een ander onderwerp aanhaalde dat op de een of andere manier met de Drentse taal te maken had. Dit heeft 8 weken lang volhouden.

Ok heeft schrijvers gevraagd om in deze periode een filmpje van zichzelf te (laten) maken, waarop ze oet eigen werk voorleest. Ok deze filmpjes zijn op Facebook (en YouTube) verschenen.

'Even wat aans' en de schrijversfilmpjes meken het veur oes mogelijk om in deze rare tijd toch het Drents te laten horen, wat vanzelf heel belangrijk is voor een taal. Die moet je vooral horen.

Ok in 2020 is het aantal volgers weer gestegen.

2017	2018	2019	2020
3500	4563	5720	6328

Schier is ok om te weten dat niet alleen volgers in Nederland hebt, maar ook in bijvoorbeeld Duitsland, België, Spanje en zelfs in Canada en Nieuw-Zeeland!

Wanneer we kijken naar de verdeling op leeftijd op Facebook, dan zien we het volgende:

13-17 jaar	18-24 jaar	25-34 jaar	34-54 jaar	55+
1%	2%	4%	7%	86%

Dit bevestigt precies wat we al wisten: de oudere doelgroep zit op Facebook, de jongere doelgroep is minder.

Instagram

Wij hebt deur alle drokte um oeze activiteiten um te batterijen naor 'Corona-proof' in 2020 nog niet hiel veul met Instagram daon. Veur Instagram zöt het der dan ok als volgt oet:

2017	2018	2019	2020
400	517	626	797

LinkedIn

In 2020 hew een neie bedrijfspagina anfieterd, waar we nou 188 volgers op hebt. De mieste promotie op LinkedIn gebeurt echter via het account van oeze directeur, die een netwerk hef van over de 2200 connecties.

Woordwies App

Het Drèents is een levende taol. En net as de aandere varianten in het Nedersaksisch geit het Drèents met de tied met. Daorbij zuiken we de saomenwaarking met de aandere streektaolorganisaosies in het Nedersaksisch taolgebied. Het Huus van de Taol is daorbij kartrekker.

Veur het anfietern van de streektaol is anpassen an de doelgroep belangriek. Een groot deil van de bevolking hef een mobiel en zit der daogelieks op. Het is het beste moderne communicaosiemiddel dat der is. Wai willen een jongere doelgroep an oons binden. Daorbij is het goud um oonze producten tegen het licht te holden.

En dus hebben we in het saomenwaarkingsverbaand de app Woordwies ontwikkeld. Een fun-app waoras de gebruikers woordspelligies met speulen kunnen. In heur eigen variant, maor ok in dat van de burenen over de previnciegèrens. Naost het fun-gedeilte zit een twitterbalk met daorin al het neis van het Nedersaksisch taolgebied. Woordwies is in december 2019 prissenteeerd. In 2020 is de app oetbreid. Eerst kuj allènt de Nedersaksische woorden raoden; nou waarkt Woordwies ok aansum. En daormet is het ok een spellegie worden waaraj de Nederlandse beteikenis van een Nedersaksisch woord zuiken kunnen.

Umroepen en bladen

Oeze verstandholding met de media is goed. De lijnties bint meesttieds kört. Zo nou en dan wor wij oetneudigd um gast te weden in radio- en tillevisiepregramma's. Ok weet de kranten- en tidschriftenredacties oes goed te vinden en veurzie wij heur zoveul meugelk van actuele informatie, deur middel van persoonlijk contact en persberichten.

Het Huus van de Taol warkt samen met het Dagblad van het Noorden veur de rebriek *Hier kom ik weg*, die elke dunderdag in de kraant stiet. Journalist Annemiek Meijer interviewt hierin mèensen die oet Drenthe komt en bevrag ze in het Drèents over heur band met de previncie en de taol.

In de Meertmaond-Streektaolmaond hew ok in 2020 weer een streektaolpuzzel in het Dagblad van het Noorden had op een zaoterdag.

In verscheiden huus-an-huusbladen verzörgt vrijwilligers van het Huus van de Taol structureel een rubriek in en/of over de streektaol.

Bij RTV Drenthe waren wij elke zaoterdag te heuren met *Oet de Jasbuus*. Dizze column, die oetzunden weur in *Hemmeltied* weur verzörgd deur Jan Germs en Arja Holthof. Nao het vertrek van Jan Germs hew dit umdeupt naor *Dwars deur 't Drents* en hef Renate Snoeiing het stokkie overnommen van Jan Germs. Nei is dat de audiofragmenten hiervan nou ok terug te luustern bint op oeze webstee.

Daornaost lever wij vraogen an veur het meertmaondse kwispregramma 'LOOS'. En hew dit jaor ok weer samen de promotie daon veur de verkiezing van *Het Mooiste Drentse Woord van 2020*. Daor hew een bult reacties op had!

Ok biw met een warkgroepie (diels Huus van de Taol en diels RTV Drenthe) an 't harsenhoezen west over meugelijke samenwerking veur aandere initiatieven.

Overheden

Wij hebt goeie contacten bij zowal de provincie as bij de 12 Drèentse gemientes. Wij hebt op regelmatige basis contact met oeze contactpersonen. Allewal de provincie Drenthe oes een hiel warm hart toedrag (en daor bin we vanzölf slim wies met), bint der een koppel gemientes waor de streektaol minder hoog op de agenda stiet as dat wij dat zölf geern wilt. An de aandere kant bint er ok een koppel gemientes die der wal hiel wies met bint en oes wark slim weerdevol vindt.

Streektaolambassadeurs – en vrijwilligers

In 2020 hew de benamingen van de taolschultes en keurnoten anpast naor Streektaolambassadeurs en Streektaolvrijwilligers, umdaw miend hebt dat de benamingen niet meer van dizze tied waren en de lading niet goed meer dekten.

Spietig genog is 't oes niet lukt um twee mörgens te organiseren um alle vrijwilligers bij mekaar te kriegen. Deur alle regels kun dat simpelweg niet.

Wal hew een hiel koppel nog zien op het officiële ofscheid van Jan Germs op 4 september 2020.

Met de streektaolambassadeurs hew in 2020 tweemaal een fysiek overleg had en veur de rest is der veul per mail en tillefoon overlegd.

Veur de gemiente Assen en de gemiente Börger-Oring biw op zuuk gaon naor neie Streektaolambassadeurs, umdat veurige ambassadeurs der met op huulden. Veur Assen hef Rinus Bouwmeester per 1 jannewari 2021 't stokkie overdragen an Hennie Enting-Kuper, die bij oes al jaoren metdreit as streektaolvrijwilliger. Veur Börger-Oring giet Aaltje Leusink de taken van Willy Weerman overnemen, maor deur alle Corona-beparkingen hebt ze ofpraot dat dat pas gebeurt, as der ok daadwarkelijk weer dinger organiseerd worden kunt deur de vrijwilligers. Hier is 't dus veurlopig nog even een duo-baan.

Al met al kuw stellen dat er in 2020 weinig oet stro kun worden zet deur de vrijwilligers. Allén tot begun meert bint er nog wat activiteiten west, maar eigenlijk begunt het jaor veur de mieste vrijwilligers pas echt met de activiteiten in de meertmaond. De maond waarin in 2020 alles op slöt gung.

De Kiepsshop

De Kiepsshop is de kedogieswinkel van het Huus van de Taol. Naost de fysieke winkel in oes eigen Huus heb wij online ok een webshop. Hier verkoop wij bijveurbeeld romperties, koppakkings, jute tassen, ansichtkaorten, tekstbordties, placemats en koppies. Vanzölf verkoop wij hier ok de boeken van Het Drentse Boek.

In euro's	2020	2019	2018
Inkoop	6229	5343	5251
Verkoop	6945	8050	8360
Saldo	716	2707	3109

De verkoop in 2020 is achterbleven, deurdaw nou gien activiteiten daon hebt, waarbij we oeze kedogies verkopen kunden. Ok waren de deuren van het gemientehoes (waor wij oes kantoor in hebt) een groot diel van het jaor op slöt.

Waor we wal veul van verkocht hebt, bint de mondkappies met de tekst 'Tegen mij kuj Drents praoten', die we hew zowat an de kostpries verkocht, um maor zoveul meugelk verkoop te genereren en op die manier meer Drents in het openbare leven zichtbaar te maken.

Donateur-/Huusvrienden

In 2019 hew extra acties had veur meer *huusvrienden*. Dat leverde destieds 233 neie *huusvrienden* op. In 2020 hew gien neie acties had. Aal jaor bint der overliedenis en aandere opzeggings. Toch bint der per saldo 8 neie *huusvrienden* bij kommen. De teller stiet nou op 1.160. En daor biw in dizze tied wies met.

Bedrijfssponsoring

Het was de bedoeling um oes in 2020 weer actief te gaon richten op het binnhalen van bedrijfssponsoren, maar deur alle ontwikkelingen rondum COVID19 en de impact daarvan op de economie, hew besleuten um dit veurlopig oet te stellen. Toch hew nog aal 19 bedrijfssponsoren.

Het Huus naor boeten

In 2020 hew nog meer de publiciteit opzocht veur oeze (vaak online) activiteiten. En met succes, want in de media is der veul aandacht west veur oeze activiteiten.

Vrijheidszinnig veur tehoezen

In april hew een oproep daon an tehoezen/seniorencentra um zuch an te melden en gratis een koppel exemplaren van het Drentstaolige tiedschrift 'Zinnig' te ontvangen. Wij harren 1000 exemplaren extra drukken laoten van dizze bevrijdingseditie, met de bedoeling ze oet

te dielen op de veule bevrijdingsfestiviteiten die der pland stunden. Maor ja, dat leup aans. De 1000 exemplaren waren zo vort en de reacties die aw der op kregen hebt, waren gloepends positief. Zo kunden we de oldern die toch veul en lang in hoes blieden mussen en weinig tot gien bezuuk kregen, toch een beetie opbeuren in dizze tied.

Kreet op je container

Umdaw der zölf niet op oet muchten um het Drents an de man te brengen, hew in september 2020 een actie bedacht waarbij mènsen een Drentse kreet insturen kunden veur op de container. Van dizze kreet weurden dan stickers maakt veur op de klike. Op oeze oproep bint meer as 250 inzendingen binnenkommen! Met zoveul schiere kreten was het stoer kiezen en daorum bint er niet ien, maor twei winnaars oetkeuzen: *Wa'k kwiet wil* en *A'k mij nou umkeer*. Beide winnaars hebt heur eigen sticker op de container kregen en de stickers wordt nou ok verkocht in de webshop van het Huus van de Taol. Vanaf nou kan elkenien het Drents dus an de straot zetten.

Drents op reis

Toen net veur de zomer bleek dat er wal hiel veul vekaansiegangers oet veural het westen van het land oeze kaant op kommen zuden, hew op 't lèeste moment bedacht dat het wal schier weden zul um die een kleine introductie te geven op de Drentse taol. Aj hen 't boetenlaand op vekaansie gaot, dan verdiep ie je meestieds ok even in de cultuur van je vekaansiebestemming, veur Drenthe huuft dat wat oes angiet niet aans te weden. In naovolging van de Radboud Universiteit, die veur de zummer een koppel webinars over Nijmeegs en Limburgs hadden heb wij een pagina op oeze webstee 'Drents op reis' inricht en hebt hier wat handige zinnegies en en wat aordigheden over Drenten en heur taol op zet. Met het persbericht bereikten wij zölfs nog de landelijke media en Arja hef op Radio 2 nog wat toelichting geven mogen over dizze hiele kórte cursus.

Informatiedienstverlening

Vraagbaak

De medewerkers van het Huus van de Taol wordt vaak om hulp gevraagd. De vragen die der wordt gesteld, zijn heel verschillend. Zo kan der door studenten gevraagd worden om informatie voor een werkstuk of scriptie, zijn er ook die om hulp bij een streektaolige invulling van een evenement, krijgen we vragen over woordbetekenissen, over de taol zelf of over schrijfwijzes. Wierder denken we met over Drentstaolige 'slogans', wordt om gegevens van schrijvers en zangers, vertaling van geboortekaartjes of condoleancekaarten en krijgen we regelmatig vragen over kinderverhalen voor de schoolkrant. Zo kunnen nog wel even doorgaan. De vragen zijn in elk geval heel oetienlopend.

Wij vinden het belangrijk dat der vlot en adequaat reageerd wordt. Mensen moeten nooit lang op een antwoord van om te wachten; binnen 48 uur kunnen ze rekenen op een reactie.

Ok in 2020 wisten mensen om weer goed te vinden en zijn er weer ongeveer 300 vragen beantwoord.

Ien gek kan meer vragen dan dat zes wijze taolmensen antwoorden kunnen. Aw der even niet oetkomt, probeer we via om netwerk tot een goede beantwoording te komen. Ok doe wel ies een oproep in de media, zeker in die waarin wij zelf een rol speelt.

Vanzelf geef het Huus van de Taol ok gevraagd en mings ongevraagd advies aan overheden, bedrijven, instellingen en particulieren op het gebied van taol, arfgoed en educatie.

Websteden

In 2020 hew een hiele koppel websteden samengevoegd op www.huusvandetaol, zodat al oeze informatie nou op ien stee te vinden is. Der is in de eerste maanden van 2020 hard werkt aan dizze neie webstee en gezien het belang om in dizze tied online goed aanwezig te weden, hew der nog even een stappie extra bijdaon, om de neie webstee vroger dan de bedoeling was te lanceren. De neie webstee is daordeur halfweg mei al prissentend.

Alle content is nou overzichtelijk prissentend op ien stee en ok de webshop is der nou gewoon bij inbouwd. Omdat er ok zat volk is dat wel interesseerd is in het Drèents, maor het zelf niet machtig is, hew de webstee nou in twee taolen maakt: Drèents én Nederlands.

Zo biw kunnen tot een eendudige oetstraling van het Huus van de Taol en huuf we ok nog maor ien webstee bij te holden in plaats van veer.

Lezingen en warkwinkels

In 2020 bin in jannewari, febrewari en begun meert met de beroepskrachten nog op pad west um lezingen en warkwinkels te geven. Lezingen gaot bijveurbeeld over het ontstaon van het Drèents (as underdiel van het Nedersaksisch), het Drèents van vandaag, het belang van de streektaol en het imago van de streektaol. Der bint in de periode 6 lezingen geven. Ok is der end juni nog een lezing west veur een beparkt antal ondernimmers in Emmen. De rest van het jaor was het spietig genog niet meugelk deur alle restricties.

Drents Letterkundig Documentatiecentrum

Het Drents Letterkundig Documentatiecentrum van het Huus van de Taol is een grote verzameling hangmappen met stukkes oet kraanten en tiedschriften over driehonderd verschillende Drentse schrievers. Aal week komt twee vrijwilligers um neie knipsels toe te voegen en alles goed op örder te holden. Wij bint wies met dizze trouwe vrijwilligers. Heur wark blef ok de kommende jaor gloepends belangriek.

Een papieren archief is vanzölf kwetsbaar en boetendes niet altied te raadplegen. Daorum is besleuten um een belangriek diel van het Drents Letterkundig Documentatiecentrum te digitaliseren. Daor is in 2018 en 2019 hard an warkt, met name ok deur vrijwilligers van het Huus van de Taol.

Die hebt alle mappen van Drentse schrievers naokeken en het interessante materiaal der oethaald, waornao alles scand is. Belangrieke stukken bint allemaol oertypt, zodat de deurzoekbaarheid vebeterd worden kun. In de loop van 2019 is het wark ofrond en hef de digitale versie van het Drents Letterkundig Documentatiecentrum een plek kregen op de webstee van het Huus van de Taol.

In 2020 hef het DLD een veul mooiere plek kregen op de nieuwe webstee en is de zoekfunctie hierin dudelk vebeterd. Ok zöt der nou allemaol veul overzichtelijker oet.

Bibliotheek van het Huus van de Taol

Een vrijwilliger komt ien dagdiel in de twee week (of vaker as dat neudig is) um de bibliotheek bij te warken. Over 2020 hew logischerwies een achterstand oplopen, die we zo gauw dat mag, weer prebeert in te lopen.

Kerkdiensten in het Drèents

De warkgroep warkt nog aal an de vertaling van Exodus en wieder wordt er kerkelijke liederen vertaald. Vanoet het Huus van de Taol bint artikels schreven veur kerkelijke bladen en gaot persberichten die kaant oet. Maor ok veur de warkgroep geldt dat er sinds begun meert 2020 gien bijienkomsten meer west bint op het kantoor in Beilen, waardeer het gezamenlijke wark veurlopig stil lig.

Aandere participanten in streektalolaand

De contacten binnen het Nedersaksische taalgebied bint beheurlijk goed en zoas in hoofdstuk 3 al beschreven is, wordt er sinds 2019 nauwer samenwarkt op het gebied van het Nedersaksisch.

Ok boeten het Nedersaksische taalgebied underhol we goeie contacten met undermeer Friesland, Brabant en Zeeland. Het Huus van de Taol is intussen ok weer vertegenwoordigd in het bestuur van de Stichting Nederlandse Dialecten (SND). Nou we weer een streektalofunctionaris hebt, bin we ok hier weer goed op ansleuten.

De SND organiseert aal jaor een streektalofferentie, maar die van 2020 is verschoven naor het naojaor van 2021.

Vertaalwark

Ok dit jaor is der weer hiel wat vertaalwark daon veur particulieren, overheden, bedrieven, organisaties, collega-instellingen e.d. Allemaal wark waor de portemonnee niet veur trökken huufde te worden. Zo bint er bijveurbeeld teksten vertaald veur geboortekaorties, karstkaorten, verjaordagen, waren der liedtekstschrivers die een kritische blik op heur Drentse teksten wolden, heb wij vraogen veur het item 'Zoek het uit' op Radio Drenthe anleverd en hef IkbenDrentsondernemer teksten in het Drents veur heur doelgroep laoten vertaolen. Ok hef het Recreatieschap Drenthe oes vraogd um een Drentse mitdieling veur op de neie borden die deur de hiele provincie komt te staon.

Verneide schrierversdatabank

An de neie webstee hew in het naojaor ok nog een verneide schrierversdatabank toevoegd, die goed zien lat hoe umfangriek de Drentse schrieverij is.

Met biografieën van 119 schriervers (en daor kunt er nog wat bijkommen) kunt bezukers van de webstee een goed beeld kriegen van en veul informatie vinden over de Drentse schriervers.

In de biografieën kuj niet allén over het leven en het wark van de schriervers lezen, ok bint er veurbeelden van heur wark opnommen.

Organisatie van culturele activiteiten en evenementen

Meertmaond-Streektaolmaond

Der is weer hiel wat gebeurrd in en as veurbereiding op de meertmaond in 2020. Mangs har het Huus van de Taol der de haand in, mangs weurden activiteiten deur aandern organiseerd. Dat leste juich wij vanzölf van harte toe. Ok de streektaolambassadeurs en -vrijwilligers hebt in de verschillende gemientes de streektaol op hiel veul verschillende manieren preberen te laoten zien, wat jammerlijk genog in de mieste gevallen in het water völ deur de maotregeln rondum de pandemie.

Een summier overzicht:

- Veurleesworkshop op 26 febrewari met maor liefst 65 dielnimmers.
- De waren ofspraken maakt um veur te lezen op 195 basisschoelen in Drenthe (= 75%) an 24.754 kinder, die elk de Wiesneus 2020 kregen. Naodat bekend weur dat de schoelen dicht mussen deur Corona hebt oeze vrijwilligers der alles an daon um tóch de Wiesneuzen bij de kinder te krieggen. Ok bint de puzzel- en kleurwedstried online zet, wat een schier risseltaot an inzendingen tot gevolg har.
- Op vrijdag 28 febrewari hef gedippeteerde Cees Bijl de meertmaond lösdaon. Dat gebeurde op *OBS G.A. De Ridder* in Beilen, waor feitelijk drie dinger op het program stunden:
  - * de prissentatie van de Wiesneus 2020;
  - * het bekendmaken van de winnaars van het preject *In elk kind zit een verhaal*, waarbij ok de kampioen van hiel Drenthe met en geweldige beker beloond weur;
  - * het lösdoen van de meertmaond.
- Op TV Drenthe was alle warkdagen in meert weer de kwis *LOOS* met veural streektaolvraogen met Drentse prissentatie deur Erwin Kikkers.
- Op maandag 25 meert stun weer de paginagrote Meertmaondpuzzel in het Dagblad van het Noorden. Het Huus van de Taol har de puzzel maakt. In totaol hebt 527 mènsen de puzzel invuld en inleverd.
- Lösdoen meertmaond in het gemientehoes in Beilen deur Bert Rossing op maandag 4 meert.
- Meerdere mooie streektaolaovends, u.a. op 5 meert in De Witte Olifant in Klazienaveen, en 6 meert in de Bibliotheek in Beilen. Vanzölf hadden wij ok geern op 21 meert in Hoogeveen een streektaolaovend verzörgd, maor die kun deur Corona niet deurgaon.

- De pubquiz is populair en in Drenthe is daar een variant op: Streektaolstried. Oeze vrijwilligers in de gemiente Aa en Hunze hadden in 2020 veur 't eerst een Streektaolstried in Raol. Op 24 jannewaori bonden 26 groepen in Grand Café Hofsteenge de stried an om de felbegeerde trofee. De groep oet de Broekstreek hef wonnen.
Ok in aandere gemientes stun een Streektaolstried op het pergram. Maor in Zeijen, Paais, Beilen en Slien kun het deur de coronacrisis niet deurgaon.
- In verscheiden gemientehoezen bint activiteiten west en dat varieert van dagelijks of wekelijks een Drents gedicht op intranet tot kwisvraogen die dagelijks ververst wordt tot presentaties in een raods- of kemissievergadering.
- Naost het tidschrift Wiesneus was der op wiesneus.nl ok een digitaal thema *Vrijheid* waor de verhalen, liedties, kleurplaten en spellegies stunden. Ok de veer neie vrijheidsliedties hebt daar heur stee.
- Overiessel hef veur het thema *Vrijheid* heur eigen inbrenge ok een plekkie geven kund, een schier veurbeeld van mandielige Nedersaksische activiteit.

Streektaolevenementen

Deur alle restricties vanwege COVID19 hew in 2020 gien grote evenementen organiseren kund. Het ienige grote evenement daw daon hebt en wat gelukkig ok meugelk was in die periode, was het ofscheid van Jan Germs.

Um oes an alle veurschriften qua antallen bezukers en zukswat te kunnen holden, hew dat ofscheid in stukken knipt en op vier locaties daon. Niet allén gaf het Jan de meugelijkheid um toch nog ofscheid te nimmen van zien vrijwilligers, collega's, Nedersaksische naobers, schrievers en aandere relaties, het gaf oes as *Huus van de Taol* ok een meugelijkheid um het Drents weer even wat groter op de kaart te kriegen. Jan zien ofscheid hef volop andacht had in de kraant en op radio/tillevisie bij RTV Drenthe. Ok was 't een schier moment um even weer samen te kommen met oeze vrijwilligers en de banden weer wat an te halen. Iets wat de rest van het jaor schier unmeugelk west hef deur alle restricties.

Drentse quizen

Alle warkdagen hef ok in meert 2020 de streektaolquiz *LOOS* op TV Drenthe te zien en te heuren west. Het *Huus van de Taol* har de taolvraogen anleverd en dat waren der weer hiel wat.

In het *Dagblad van het Noorden* was weer de paginagrote streektaolpuzzel opnummen, maakt deur het Huus van de Taol. ... mènsen hebt de oplössing inzunden en daormet een gooi daon naor de priezen die het *Huus* beschikbaar steld har.

In Gieten is end jannewari een pubquiz west, under de naam *Streektaolstried*. Dizze har 125 dielnimmers en was in een mum van tied oetverkocht. Ok in Börk en Zeijen zulden in meert streektaolstrieden weden (Börk was ok al oetverkocht), maor COVID19 gooide roet in 't eten en de streektaolstrieden bint hier oflast.

In het begun van het jaor bint er nog lezingen verzörgd deur het *Huus van de Taol*, waarbij vaak ofsleuten is met een Drentse quiz.

Activiteiten veur jongern

De activiteiten veur jongern bleven in de leste jaoren wat achter, de categorie 15 tot 25 jaor is een lastige um te pakken te kriegen. Gelukkig koomt er uut het onderwies goeie geluden: daor wordt de roep um streektaallessen al groter. Op verschillende schoelen bint er gastlessen verzörgd, bijveurbeeld in januari op het Dr. Nassau College in Beilen. Daor hef de streektaalfunctionaris poëzielessen veur het schrieven van een Ode an Drenthe geven, mit as risseltaot een prachtig gedicht van Loes Nijboer dat de tweede pries in de gedichtenwedstried van *Huus van de Taol*, *Drents Museum* en *Het Drentse Landschap* kreeg.

Daornaost wordt ok warkt an een VO-lessenserie *Drents in het VO*, want het onderwies lek wel de plek waar jongern het best benaderd worden kunt.

Via acties die wij uutzet meldt zich ok jeugd, zo hef de winnares van de kreet op de container zölf heur kreet vörmgeven.

Het *Jonge Honden Netwark* is in 2020 weer wat gruid: jongern die zuch op allerlei manieren drok maakt veur het Drents laot zien dat ze de taal gebruikt en der trots op bint. Dizze groep is hiel weerdevol west in 2020: zo is der ien streektaolambassadeur, een vrijwilliger die de veurleesworkshop verzörgd hef en bint het over het algemien mensen die op een creatieve manier mit het Drents bezig bint. Een groep waar wij in 2021, as der weer wat meer kan en mag, nog meer rendement uut halen kunt.

5. SCHRIEVERIJ

Wat hew in 2020 daon op het gebied van de schrieverij?

Stimuleren um over en in de Drentse taol te publiceren. Het Drentse Boek is de uitgeverij van het Huus van de Taol.

Deur de coronacrisis hef het oetbrengen van boeken een paor maond stil legen. Een week veur de eerste lockdown in meert is het kinderboek van Leny Hamminga en Sanne Bruinsma prissenteed. Nao de lockdown mug der vanof juli wat meer. Dat hef Het Drentse Boek as een schiere oetdaging zien. Zo waren der een man of 40 in de tuun van Martijje Lubbers bij heur prissentasie op vrijdag 3 juli. Ok is daor het neie vortgeefboekie van het Huus van de Taol *Bliede* prissenteed. Deur een mooie financiële biedrage van het Geiske Bekkerfonds oet Hessel, kun dit Drents permotieboekie der kommen.

Laoter wurden de eisen weer strenger en hef het Het Drentse Boek besleuten um de boeken in kleine kring te prissentieren. *Snuustern in Drenthe's natuur en cultuur* zag het levenslicht in de huuskamer van de schriever Jan van Ginkel. Martin Koster was met zien partner bij de commissaris van de Keuning Jetta Klijnsma op het pervinciehoes veur het eerste exemplaar van *Ik trap hum an*. En Klaas Koops har in december twei man op boeten te gast. Veur de wei met zien Schotse Hooglanders prissenteede hij *Vief liefdes*.

De prissentasies van de leste drie boeken bint ok terug te kieken op oes YouTube-kanaal. Een oetgebreid videoverslag is nou vast underdiel van de PR.

De neie boeken van 2020 in een overzicht:

Van Fransje Piepelaar die in een hond ging wonen	Leny Hamminga en Sanne Bruinsma	meert
Rust Reinheid in de maot	Martijje	juli
Snuustern in Drenthe's natuur en cultuur	Jan van Ginkel	oktober
Ik trap hum an	Martin Koster	november
Vief Liefdes	Klaas Koops	december
Bliede – vortgeefboekie i.s.m. Geiske Bekkerfonds		juli

Herdruk:

De nieuwe dag in gouden glans – Ab Drijver en Wim Decker. Het TV-pergramma Showroom van de NCRV is herhaold dizze zomer. Daorin ok de breurs Biemolt die an het Oranjekanaal tussen Hieken en Oranje woonden. Der was aal vraog naor heur boek *De nieuwe dag in gouden glans*. Vandaor de herdruk.

E-books

Op de neie website bint de e-books beter te vinden as eerder. In 2020 is der gien roman oetgeven die geschikt is as e-book. De verhalenbundel van Martijje en de columnsbundel van Martin Koster wordt wel tot e-bundel ombouwd.

2021 wordt een vol jaor veur de oetgeverij. Boeken die in 2020 deur corona deurschoven bint, verschient in 2021. En dus ok de e-books.

Producties veur derden:

Niet alle boeken die verschient wordt deur oeze uitgeverij uitgeven. Soms past boeken niet in oes fonds, voldoet ze niet an oeze kwaliteitseisen of kiest schrievers derveur um heur boek in eigen beheer uut te geven. Wij viendt het belangriek dat ok dizze boeken er zowel wat betreft spelling as opmaak verzorgd uutziet. In 2020 bint onderstaonde boeken verzorgd deur het Huus van de Taol:

Mina, het ware verhaal – Een boek over de moord op Mina Koes in 1881 in de buurt van Zuidwolde. In 2020 stun een grote theaterproductie en een schildersexpositie pland. Beide bint oetsteld. Maor de schilderijen bint der wel en het verhaol ok en dus is het boek der ok kommen.

Van Fransje Piepelaar die in een hond ging wonen – Achterhoekse versie

Oorlogsboeken:

De boot is omgeslagen – De laatste dagen van de tweede wereldoorlog in Gasselte. Door J. Kroezenga. Herdruk veur de historische vereniging.

Waardoor alles anders werd – Het verhaal van Geert en Anna. Familiegiedenis schreven deur Anita Nederhoed en Wilma Klaassen.

DVHN- Streektaolpries 2019

Maagie in het les, schreven deur Marga Zwiggelaar en oetkommen in 2019, is in 2020 beloond met de DvHN-streektaolpries in de categorie proza en poëzie. De jury nuumde heur boek 'een doorwrochte, sterk gedocumenteerde historische misdaadroman'.

Schrieverspetret Nuom mien naam: Anne Doornbos

Een nei schrieverspetret is an de lange reeks toevoegd. Albert Haar van RikRak Communications hef het video-petret *Nuom mien naam* maakt. Centraol stiet het leven en de schrieverij van Anne Doornbos oet Erica/Een. Op een schiere zundag in febrewari was de première in een volle zaal in Café *Onder de Linden* in Vries.

Kwaliteitsbevordering van Drentse publicaties.

Cursussen veur schrievers.

In 2020 is een koppeling emaat van toneel mit schrieverij. Het ienige wat theater Drents mak, is de taal. Van januari tot mei gaf Hans Brans, ervaren theatermaker uut Friesland, zes dagdelen les an 19 schrievers, waor uiteindelijk 12 van overbleven ivm de leste onlinelessen. Het risseltaat was 8 neie ienakters, waarvan der intussen al 1 opevoerd is. Mit in het achterheufd het succes van dizze cursus is in december een oftrap edaone veur een online cursus liedtekstschrieven deur Martijje, die in 2021 zien beslag zal kriegen. Ok daarveur bleek veul animo te bestaon.

In maart 2020 was de sluting van de schriefwedstried veur het Nedersaksisch taalgebied. Umdat der gien priesuitreiking mit workshops, zoas gewoonlijk, meugelijk was, hebt de deelnemers allemaole het light verse boek Binnenkort Uitverkocht ekregen en bovendien hebt 50 van de 70 inzenders een kort juryrapport ontvangen waor ze lering uut trekken kunt.

Organiseren en sturen van schriefwarkgroepen

In 2020 bint de leden van de schriefwarkgroepen deuregaone mit heur maandelijke bijienkomsten. Vanof meert gebeurde dat online. Een uur lang theorie en opdrachten maken en daornao het bespreken van mekaars wark. Een prachtige bijkomstigheit is dat ok de oldere groep schrievers gaondeweg allemaole in staot bleken de aovends online te volgen en ok meer vaardigheid kregen in het warken mit de computer.

An het ende van het jaor waren der nog acht vaste schrievers. Daornaost is er een even grote groep die weer ansluten zal as der weer fysieke bijienkomsten weden kunt.

Hoewel dizze schrievers echt tot de amateurs erekend mut worden, ontwikkelt zij zich nog steeds en een antal daarvan warkt an deurlopend groter project onder begeleiding (een novelle op basis van een bestaonde figuur).

Het bereiken van neie doelgroepen bevördern, en dan veural kinder (scholieren) en jongern

Kinder kriegen in de meertmaond de Wiesneus en op hun schoul kriegen ze een vrijwilliger van oons in de klas vanzölfs. Vanoet het onderwies doew een hiel koppel activiteiten um de kinder en jongern te bereiken. Dit kuj lezen vanof bladziede 30 wiederop in dit jaorverslag.

Kinder

- In de Zinnig hew sinds het eerste nummer van 2020 een kinderrubriek opnummen.
- Met het kinderboek 'Van Fransje Piepelaar die in een hond gaat wonen' gaow kieken ow een grotere doelgroep anspreken kunt. De verhaalties in dit boek bint in het Nederlands en de dialogen in het Drèents. Dat les makkelijker veur kinder. Boetendes kunnen zulke boeken ok veurlezen worden deur mèensen met gien verstaand van Drèents. Vörmgeving en tekenings binnen veur dizze doelgroep extra belangriek. Het eerste bouk dat op dizze wieze maakt is, komp van Leny Hamminga (oet Taorl) en Sanne Bruinsma (oet Assen). Leny hef de tekst schreven en Sanne de tekenings maakt. Doelgroep t/m 10 jaor. Het boek is begun meert oetkommen.

Jongern

- Veur de Zinnig biw in 2020 op zuuk gaon naor een jonge columnist. Die hew vunden en vanaf het eerste nummer van 2021 zal zij veur elke oetgave een bijdrage leveren.

Bieden van een leegdrempelig podium an Drentse schrievers. Begeleiding (ankommende) schrievers, promotie en presentatieactiviteiten.

Geregeld wordt het Huus van de Taol evraagd um advies as een organisatie een culturele bijeenkomst organiseren wil. Ok bij activiteiten as Taal an Taofel bied wij een podium. Dat geldt ok veur de aovends die oonze streeltaolambassadeurs organiseert.

Ok hew oeze schrievers in de eerste lockdown vraogd um een filmpie van zuchzölf te maken, waarin ze veudraogt oet eigen wark. Dizze filmpjes bint op social media verschenen. Allemaol met as doel um der toch veur te zörgen dat het Drents veural te heuren bleef in dizze tied en dat schrievers toch een podium hadden.

Verlenen van technische (correctiewerk en spellingsuniformering) en organisatorische ondersteuning an Drentse schrievers.

Iederiene die ambitie hef um te schrijven kan ankloppen bij het Huus van de Taol veur begeleiding en ondersteuning. Dat geldt veur de schrievers van wie de boeken in oons fonds openeumen wordt, mar ok veur aandern die het in eigen beheer uitgeven wilt en deur het Huus van de Taol wilt laoten produceren. Ok die kriegt professionele begeleiding. Begeleiding van schrievers gebeurt individueel en in groepsverbaand. Het coachen van individuele schrievers is veural an de orde bij begunnende schrievers die materiaal inlevert veur het tiedschrift Zinnig of die een manuscript veur een boek wilt laoten beoordelen. Daornaost is er veul tied veur overleg en um te sparren bij het redigeerproces as een boek in veurbereiding is.

Sinds 2017 is er een spellingkmissie onder leiding van de streektaalfunctionaris die teksten corrigeert en knelpunten en vraogen op het gebied van spelling besprek.

Bieden van een platförm veur schrievers van Drentstalige literatuur: proza, poëzie, liedteksten etc. Begeleiding (ankomende) schrievers, promotie- en presentatieactiviteiten).

Uutgeven van Roet en Zinnig.

De *Zinnig* giet de vijfde jaorgang in. Het blad komp ien keer in de twee maonden uut en verschient dus zes maal in 't jaor. Het tiedschrift gef niet allent een podium an bestaonde en bekende Drentse schrievers en dichters, het leegdrömpelige blad is der juist ok veur bedoeld um neie schrievers een kaans te geven. *Zinnig* wil een grotere, aandere groep lezers boeien deur eigentiedse interviews, columns, recepten, strips en puzzels. *Zinnig* hef een oplage van 2000 stuks.

Naor anleiding van de evaluatie in 2019 hef de *Zinnig* een kwaliteitsimpuls kregen. Het blad hef in 2020 acht extra bladzieden kregen. Der staot nou meer interviews in en ok meer rebrieken. Het blad is niet dikker worden deur dunner pepier te gebruiken. Um de kwaliteit op goed niveau te holden wordt de columnisten en metwarkers van boeten twei keer per jaor naor hun mening vraogd.

Het Drents Letterkundig Tiedschrift *Roet* komp elk jaor vier maol uut en hef 250 abonnees. Der is genog kopij, daarvan is de helft Drents en de helft Nederlandstalig. In november is aans jaarlijks het *Roetcafé*, jammer genog kun dat dit jaor deur corona niet deurgaon. De zölfstandige redactie wil *Roet* in de toekomst verbreden deur meer Nedersaksische literatuur op te nemen.

Organiseren van Taal an Taofel

Taal an Taofel is een literaire en muzikaole mörgen met meziek. Op 10 zundagen in de winter luustert een zaal vol mènsen naor de schrievers en muzikanten. Der zul een gezaomelijke seizoensofsluting van Taal an Taofel eind meert 2020 in Westerbörk wezen. Dit gung niet deur vanzölf. Ok alle aandere geplande Taal an Taofels in 2020 bint oflast. In de restaurants in Vreeis, Slien en Dwingel kunt te weinig man op anderhaalve meter zitten. En laoter in 't seizoen müssen de zaolen hielemaol dicht.

Zomerzinnen

Het literaire festival Zomerzinnen gung dit jaor niet deur. En daormet oons podium veur de Drèentse schrieverij in de zummer.

Permotie tiedens markten

Een belangrieke stee um het Drèents an de man te brengen bint de markten in Drenthe. En dan veural de grote jaarmarkten, zoas de Liefair in Lievern. Oeze vrijwilligers bint in 2020 thoës bleven um reden dat deur alle markten een streep gung. Gelukkig blif de passie, want de vrijwilligers hebt zuch veur de jaarmarkten in 2021 al weer inschreven.

6. OP DE PLAANKEN

Wat heb wij in 2020 daon op het gebied van meziek en teniel?

Promotie

Op zoveel meugelke manieren stimuleert het Huus van de Taol de Drentstaolige muziek. De sociale media wordt daorbij inzet, maor we biedt streeктаolgroepen en -muzikanten een podium waor dat maor meugelk is.

Veur het neie project Stoplochtsessies is saomenwarking zöcht en vonden met RTV Drenthe.

Meziekwerkgroep

Het Huus van de Taol hef een meziekwerkgroep met daorin muzikanten, tekstschrievers en zangers (m/v). In dizze meziekwerkgroep zit Ineke de Jong, Kees Hendriks, Martijje Lubbers, Wim Boer, Hilko Stoffers en Bert Rossing. Ineke de Jong en Kees Hendriks hebt in de zummer de werkgroep verlaten, um reden dat der te weinig oet het stro zet wordt in dizze tied.

De werkgroepleden adviseert, premoot en initiëert.

Stoplochtsessies

De oetgebreide meziekwerkgroep hef de Stoplochtsessies bedocht. Doel is um artiesten die aans nooit in het Drèents zingen an te fietern um een keer een lied in oonze streeктаol te zingen. En dat mag een heul klein liedtie wezen. Starker nog, we zuken liedties die körter as 1 minuut bint. Zo lang staot we ok gemiddeld maximaal veur een stoplicht! Vandaor de naam Stoplochtsessies. In 2020 was de start. Der kwamen heul wat teksten en complete liedties in de mailbox van het Huus. Nao meert bint de stoplochtsessies tiedelk pauzeerd.

As corona vort is, kan de jury an de gang en kunt de schierste liedties opnomen worden. Herveur is al een eerste gesprek met Garage TDI in Assen west.

Adviesfunctie

Wij bieden hulp bij het redigeren en verbeteren van teksten. Wij geven raod as het um het vinden van optreedmeugelikheden geit. As het um muziekinholdelijke zaken geit, verwies wij deur naor specialisten. Zo waarken we met de kindermeziek-projecten saomen met Martijje Lubbers, Marinus Scholten en Jan Kruijnk. Eind 2020 bint we met de promotie van een liedtekstenschriefcursus begun. Begun 2021 zal Martijje Lubbers dizze cursus online geven an 11 man.

Bibliotheekfunctie

Drentstaolige muziek hold we bij in oonze bibliotheek. We hebben nog aal niet alles.

Ienakterfestival Kört&Goed

In augustus 2020 is de warkgroep teniel um taofel gaon. De belangriekste vraog was: 'kan een ienakterfestival in coronatied?'. Het antwoord: Niet op de wieze zoas het gung. In de zaol mut elkenien op anderhalve meter zitten en dan kan der maor heul weinig volk in de zaol. Ok het podium is vaak te klein as daor ok elkenien op anderhalve meter staon mut.

Het is doodzunde as het niet deurgiet. Het amateurtoniel mut levend blieven. Wij kunt dat anfieteren met het ienakterfestival. Heul wat verenigings hebt het ankommend jaor gien grote oetvoering. De warkgroep hef dan ok besleuten um het ienakterfestival wel deur te laoten gaon, maor dan op boeten in de zummer van 2021. Um reden dat der in de openluchttheaters meer ruimte is, zowel in de 'zaol' as op het 'podium'. En in de streektaolmaond meert is het te duuster en te kold, dus giet het ienakterfestival 2021 naor de zummer.

De openluchttheaters van Anloo, Zweel, Haovelt en Assen bint benaderd veur het met-organiseren. Op 5 juni 2021 is de eerste veurrunde in de Speulkoel in Anloo en op 3 juli is de finale in Tivoli in het Asser bos. De tenielverenigings van Drenthe hebt hierover in de jaarlijkse mail bericht had en de eerste anmeldings bint binnen.

Anbieden van Drentstalige tenielstukken veur verenigingen op de webstee van het Huus.

Op de webstee www.huusvandetaol.nl is een liest van Drentstaolige tenielstukken te vinden. Dizze tenielstukken bint in een fonds van het Huus opnummen en wordt anbeuden an de tenielverenigingen. Behalve een kôrte inhold en de rolverdieling stiet bij de tenielstukken een recensie. Op de neie webstee bint dizze tenielstukken veul overzichtelijker te bekijken. Boeten de tenielstukken oet oes tenielfonds, vin ie hier ok de risseltaoten van een bizunder preject. In 2020 hew een cursus ienakterschrieven organiseerd.

Cursus ienakterschrieven

In 2020 hef het Huus van de Taol een cursus ienakterschrieven organiseerd o.l.v. Hans Brans. Schrievers oet het Nedersaksisch gebied hebt de cursus volgd. Begun 2020 was dit op zaoterdagen in Het Huus in Beilen. Laoter gung dit online. Doel van de cursus was tweiledig:
1: kwaliteitsverbetering van de Drentse schrieverij.
2: vergroten van het aanbod van Drentse tenielstukken.

In juni is de cursus succesvol ofsleuten met de prissentasie van acht neie ienakters. De cursisten bint anfieterd um een permotie-filmpie veur de neie tenielstukken te maoken. Dizze filmpjes bint op het YouTube-kanaal van het Huus te zien.

7. UNDERWIES

Wat hew in 2020 oet het stro zet op het gebied van onderwies?

Vraaggestuurde ontwikkeling van streektaoeducatieve producten

Cursussen veur groten

Vanof januari 2020 hef Arja Olthof de organisatie van het cursuswark overeneumen van Alja Kiers.

In 2020 bint de volgende cursussen geven:

- Drenthecursus Schoonloo januari 2020 (20 personen, nog aal gangs, biezundere gast bij de eerste les was burgemeester Anno Wietze Hiemstra)
- Drenthecursus Dwingel januari 2020 (12 personen)
- Moi-cursus Balinge januari/februari 2020 (11 personen)
- Broescursus Rune januari 2020 (8 personen)

In de planning stund ok nog een Drenthecursus in Rune veur 17 personen en een Moi-cursus in Ien mit 10 personen, mar die hebt nog gien neie startdaotum. As de boel weer lösgiet begunt ok dizze cursus. Tot an augustus 2021 bint er nog gien cursussen.

Umdat de Dieper Deur Drenthe-cursus slietaozie begunde te vertonen, binne wij in 2019 begund met het het bij de tied brengen van dizze cursus. Met de hulp van een enthousiaste groep vrijwilligers is dizze klus anpakt. Met mekaar heb we de verneide opzet bepaold, waarbij wat dizze cursus angiet nogal wat veraanderingen ofproot bint:

- In plaots van negen lessen gaow terug naor zes;
- Dizze cursus komt er nou ok in zeuven varianten;
- De muziek en literatuur bint bij de tied bracht
- De inhold giet hielemaol over de kop en wordt speulser en geschikter veur neie doelgroepen.

Het streven was om de cursus begun 2021 veur mekaar te hebben, maor het wark lig nou stil. Nei streven is dat dizze cursus in september 2021 in Hollandscheveld een proefronde dreit um de leste haken en ogen deruut te halen.

Veurschoelse educatie

Op peuterspeulzalen en in de kinderopvang wordt mondjesmaat nog gebroek maakt van Het Rollegie. Het is oes weer niet lukt te kommen tot structureel wark in de VVE-sector. Latent is der wal belangstelling maor de prioriteiten komt miest aanderworens te liggen.

Basisonderwies

Meerdere maolen bint basisschoelen in Drenthe op de hoogte bracht van materialen en ontwikkelingen:

- Over het veurlezen bint allén al twee maol berichten naor alle schoelen gaon.
- Oeze veurlezers (bereik umdebij 25.000 kinder) leest niet allén veur, maor laot ok de meugelijkheden van www.wiesneus.nl in de klassen zien. U.a. laot ze liedties heuren die ok in het tidschrift staot. Ze wordt daorbij veurbereid mit een veurleesworkshop bij oes.
- Via het preject *Drents en Duits in het onderwijs* wordt schoelen bereikt, rechtstreeks en via symposiums, bezuken e.d.
- Oeze streektalambassadeurs - die ien wat meer as de aander - onderhoudt contacten met de schoelen en zörgt veur inhold en informatie.
- De webstee www.wiesneus.nl böd niet allén pasklaor materiaol veur het basisonderwies, maor in het volwassenendiel is achtergrondinformatie opnummen over meertaoligheid in 't algemien en over de weerde van streektal.
- Deur de neie anpak op www.wiesneus.nl is het materiaal wat daor beschikbaar is makkelijker in gebroek, deurdat het in thema's rangschikt is.
- Wieder is der een groot diel van het lespakket Krummels ok op wiesneus.nl te vinden.

Het *Huus van de Taol* onder de aandacht brengen gebeurt ok via K&C Drenthe, de PABO (NHL/Stenden), directe benadering, Compenta, ICO e.d.

Streektaol is sowieso een onderdeel van erfgoededucatie; het *Huus van de Taol* kan bij trainingen inschakeld worden. De intentie is der um mekaar te helpen en te versterken.

De webstee www.wiesneus.nl (bouwd in 2015) is gloepends mooi worden. In het begun preuten wij over een 'gruibriljant' en dat is de site ok worden. Ok bij dit onderdeel geldt dat gestaoge jaogers de dikste hazen vangt. Gewoon stug en goed deurwarken en dan komt er risseltaot. Hierbij mó't de naam Jan Arp nuumd worden. An dizze super-vrijwilligers is het veur een groot diel te danken dat de site worden is tot wat e nou is.

De webstee bestiet oet drei onderdielen:

1. veur kinder van 1-6 jaor (die nog niet lezen kunt);
2. veur 6-12 jaorigen;
3. veur volwassenen van snacker tot diepgraver met alle beneudigde achtergronden van (streek)taol en meertaoligheid (in het onderwies).

In 2020 is dizze webstee ok flink oetbreid mit de thema's *Vrijheid*, *Op Reis*, *Harfst* en een hiele koppel liedties, gedichten en verhalen oet de lesmappen *Krummels*.

De wiesneus-webstee hef nou (en alles niet allén zichtbaar, maor ok te belustern):

Veur de kinder tot zes jaor:

- 10 prentenboeken;
- 25 verhalen;
- 35 gedichten;
- 58 liedties
- 4 memoryspellegies;
- 4 thema's (*Sunterklaos*, *Vrijheid*, *Op Reis* en *Harfst*).

Veur de kinder van zes tot twaalf jaor:

- 36 verhalen;
- 73liedties;
- 32 gedichten;

- bij 45 items bint opdrachten maakt, in totaal umdebij 150. De opdrachten bint over 't algemien richt op meertaoligheid wat Drents en Nederlands angiet, maor der bint ok opdrachten die het Duuts en het Engels der ok bij betrekt.

Veur de groten:

- lösse gedichten, verhalen en liedties;
- alle kwartaalberichten;
- achtergrondartikels;
- materialen per bundel;
- de tidschriften Wiesneus t/m 2020;
- een overzicht van de lesmaterialen

Net as in 2019 hew in 2020 27.500 exemplaren van de Wiesneus laoten drukken. Deur Corona is lastig nao de gaon of dit er genog zulden wezen. Wal was 2020 een topjaor, waarin mar liefst umdebij 80.000 Wiesneuzen veur kinder in Grunningen, Overiessel en de Achterhoek. Daorbij hef dizze Wiesneus ok nog ies een keer 4 neie Vrijheidsliedties opleverd!

In Doetinchem hew met de aandern de boel evalueerd. Boeten Drenthe nog veul meer as bij oes (blikbaor is het hier al 'normaal' an 't worden) is juichend reageerd op het tidschrift. En dat streelt oes vanzölf weer. Aander jaor gaow weer met mekaar an de slag. Het thema is dan *In Beweging*. Ok hier wark wij mandielig met de aandere Nedersaksen an materiaal dat veur het hiele taolgebied weerdevol kan wezen, bijveurbeeld deur het umzetten van twee Drentse liedties oet *Het Jaor Deur*.

Dit jaor gef het een wat vertiekend beeld, as wij hier ciefers over het veurlezen zulden publiceren. Op een paar schoelen bint de vrijwilligers nog west, maor veul kun niet deurgaon, vanzölf. Wal hef dat oes veur 2021 naor creatieve oplössingen laoten griepen. Eind 2020 hef der een oproep naor de vrijwilligers west um online veur te lezen. Op het YouTubekanaal van het Huus van de Taol staot veur 2021 schiere veurleesfilmpies. Ok kriegt de schoelen een oetgebreide lesbrieft mit didactische warkvormen um Wiesneus alle dagen van de Meertmaond Streeksmaand in de klas in te zetten.

Um de veurlezers zo goed meugelijk toe te rusten hew in het Huus van de Taol weer een veurleesworkshop organiseerd. Der kwamen maor liefst 65 mènsen op of die vol tips en trucs weer op hoes an gungen. Veur het eerst hef Linda Strijk, juf an de Bonnerschoel, dizze workshop verzörgd.

Veurtgezet onderwijs

Studenten die onderzoek doet naar het Drents, of streektaal in het algemeen, bint deur het Huus van de Taol zo gauw en zo goed meugelijk hōlpn deur een vraoggesprek of deur heur in contact te brengen met sprekers oet de Drentse plaats die ze neudig hadden.

In 2020 waren der ok weer scholieren van Havo en VWO die gangs gungen met het Drents veur een profielwarkstuk. Wij hebt die scholieren hōlpn deur het beantwoorden van vraogen via de mail of deur een persoonlijk gesprek.

Leraar Nederlands van het jaor 2018, Matijs Lips van het Dr. Nassau College in Beilen, hef het Drents in zien klassen ok een plekkie geven. Het Huus van de Taol hef daor in jannewaori 2020 een poëzieworkshop geven, as onderdeel van de samenwerking met het Drents Museum en het Drentse Landschap veur 'De ode an Drenthe'. In drei klassen hef Arja daor kinder wiezer maakt over het Drent. Vervolgens hebt de leerlingen opdracht kregen een Drentstaolig gedicht te maken. De risseltaoten bint deur Matijs en het Huus van de Taol bekeken, waornao een koppeltie leerlingen heur gedicht veur de dichtwedstried instuurd hef. Met een fantastisch risseltaot: Loes Nijboer hef mit heur gedicht 'Moi' de tweede prijs wunnen! We hebt de gedichten wieder een plek geven - u.a. in het tidschrift Zinnig - want de risseltaoten waren prima en verrassend!

Middelbaar beroepsopleiding

Der bint in 2020 gien gastlessen op het MBO verzōrgd.

Hoger beroepsopleiding

Het *Huus van de Taol* hef zuch der samen met Stenden Hogeschool en de Provincie Drenthe veur inzet dat het project *Bevordering Drents en Duits* in het hoger onderwijs der kommen is. Stenden Hogeschool is oetvoerende van het inhoudelijke wark op de pabo en is daor eindverantwoordelijk veur. Het *Huus van de Taol* warkt met en gef adviezen.

In 2020 heb we umdebij 40 studenten van PABO2 gastcolleges Drents geven binnen de module Taal en Identiteit. Ok hebt 5 enthousiaste studenten een opdracht kregen veur het ontwikkelen van materiaal veur wiesneus.nl. Deur de goeie veurbereiding en stiptheid van dizze studenten is der schier materiaal maakt en bint er ok nog – veurdat alles veur de tweede maal op slōt gung – Drentse dagdielen verzōrgd op 3 schoelen.

Het (wieder) ontwikkelen van de webstee www.wiesneus.nl is feilijk een onderdeel van het totaole preject. Het *Huus van de Taol* is hierveur verantwoordelijk.

Ok blef Levende Talen Nedersaksisch an de weg timmern. In 2020 kun der niet veul, aans was der weer een inspirerende studiedag bij Stenden in Emmen organiseerd. Die kun op het leste moment niet deurgaon, maor dat betiekt niet dat het bestuur stillegies ofwacht. In 2021 stiet er weer aordig wat op de rol, u.a. een streektaolvierdaagse, waar het onderwijs actief kan metdenken over de invulling van Nedersaksisch onderwijs. Arja Olthof hef oet naam van het Huus van de Taol zitting in dit bestuur.

8. WETENSCHAP

Wat hew in 2020 daon op het gebied van wetenschap?

De taolkaartenwebstee www.drenthe.digitaalkaart.nl is in 2020 wal wieder gruid. De achtergrondinformaotsie op de webstee is naokeken en anpast as dat neudig was. De taolkaarten wordt ok bij lezingen broekt.

Vanzölf bint ok studenten die wetenschappelijk onderzuuk doen wolden op taolgebied begeleid. De interesse veur streektaol gruit ok under studenten en in 2020 hef Jordi Jager, masterstudent Multilingualism en Minoritylanguages, zien stage bij het Huus van de Taol daon. Hij hef metwarkt an wiesneus.nl en het beantwoorden van taolvraogen, hef metwarkt in de neie warkgroep Onderwies binnen de Nedersaksische samenwerking.

Het *Huus van de Taol* was het leste jaor ok niet meer vertegenwoordigd in het bestuur van de Stichting Nederlandse Dialecten. De SND is feilijk belangriek veur ontmoetingen tussen lu die wetenschappelijk met de (streek)taolen gangs bint. In 2020 hef Arja Olthof heur eerste stappen binnen dit bestuur maakt um zo te bouwen an een belangriek netwerk van (collega-)wetenschappers.

In 2020 is deurwarkt an het populair-wetenschappelijke preject Heksen en Blauwvarven. De plannen bint er al een poosie, maor in 2020 is het lukt um een prejectleider te vinden. Hedwig Sekeres nemp die taak op, wij hoopt in de loop van 2021 te kunnen starten. We warkt hierin samen met het Drents Archief en hebt as doelstelling de Drentse streektaol niet verwatern te laoten tot een slap oftrestel van wat het ooit was: een taol met zien eigen woorden, oetdrukkings, gezegdes en grammatica.

